

Posudek na bakalářskou práci Tomáše Fridricha "Der nicht-institutionalisierte politische Protest in der DDR und in den neuen Ländern: von Montagsdemonstrationen zum Links- und Rechtsextremismus, FSV UK, Praha 2011

Autor předložené bakalářské práce se pokusil na základě imponujícího souboru sekundární literatury o analýzu politického chování části východoněmeckého obyvatelstva přes hranici dějinného zlomu let 1989/1990. Cílem jeho práce je dát odpověď na několik otázek, především zda má či nemá osobní zkušenost s účastí na neinstitutionalizovaných politických protestech konce 80. let, které dokonce vedly ke změně společenského zřízení, vliv na budoucí chování jejich účastníků, tj. zda jsou lidé s touto zkušeností i v budoucnosti náchylnější k účasti na neinstitutionalizovaných (a v tomto případě vlastně velmi osvědčených) formách protestu. Současně chce zjistit, které skupiny, resp. hnutí vyvolávaly na počátku 90. let v nových spolkových zemích nejčastěji neinstitutionalizované konflikty. Tím práce sestává z dvou navzájem velmi volně propojených témat. Autor totiž poměrně rychle dochází ke zjištění, že účast na neinstitutionalizovaných konfliktech žádný zvláštní sklon k této formě protestu/konfliktu nevytváří. Stejně překvapivé není ani zjištění, že neinstitutionalizované konflikty jsou obvyklé, ne-li typické pro skupiny hlásící se k pravicovému a levicovému extremismu - autor to ostatně ví od samého počátku a spíše než zjistit tuto skutečnost chce zmapovat obě části extremistické scény. To je sice sympatický pokus, zejména vzhledem k jeho snaze reflektovat i období před rokem 1989, ale není jasné, proč jej podniká v podmínkách, kdy je jasné, že sklon neinstitutionalizovaným konfliktům, který vykazuje ať pravá či levá část východoněmeckého extremismu, nemá nic společného s "revolučním" prožitkem východoněmecké společnosti roku 1989. Práce má ostatně ještě jednu část, která není jasně propojena s ostatními a jejíž smysl v kontextu práce tudíž čtenáři uniká: závěrečnou kapitolu o mediálním ohlasu činnosti německého (prakticky výlučně pravicového) extremismu v českém tisku, který zastupuje poměrně specifický "Respekt". Odůvodnění v závěru (39), že se jedná o "vážnou společenskou problematiku", je sice pravdivé, ale v kontextu vědecké studie, kterou má bakalářská práce být, poněkud od věci.

Je nutné vyzdvihnout, že se autor seriózně pokusil vyrovnat se s metodologickým instrumentáři své analýzy. Není možná jeho vinou, že jen okrajově poučený čtenář je v tomto ohledu ponechán s celou řadou nejasností či pochybností. To, že ve společnosti jsou konflikty, které vedou k tomu, že jedna její větší či menší část je se situací nespokojena a protestuje, je každému jasné. Že tento protest je v demokratické a pluralitní společnosti, legitimní a legální, o tom rovněž není sporu, jestliže se jeho formy nedostanou do konfliktu s platnými pravidly, tedy zejména zákony. Osobně mně není jasný důraz otázku institucionálnosti konfliktů. Autor se totiž správně věnuje pojmu protestu či konfliktu, ale tento aspekt nezmiňuje. Jakou roli tedy hraje, že konflikt není institucionální, tj. že se jej účastní na jedné straně "protestní skupina" a na druhé straně nějaká instituce (zřejmě jen státní, ale ne všechny instituce jsou státní). Jestliže uvážíme, že většina lidských skupin při jakékoliv činnosti spontánně či řízeně směřuje k sebeorganizaci, jaký je pak rozdíl mezi organizací a institucí? A proč je neinstitutionální konflikt charakterizován (alespoň podle Willerse, na němž autor staví) násilnou eskalací? Buď je zde přece jen míněn jen určitý druh konfliktů resp. konfliktů jistých druhů skupin, nebo je dělení nesmyslné. Kam by autor např. zařadil protest typu "Děkujeme, odejděte", který byl jasně neinstitutionální, ale rozhodně nebyl násilný, stejně jako např. celá řada happeningových a jiných akcí.

V jednotlivostech nelze práci mnoho vytknout, je pečlivě zpracována a napsána dobrým stylem i jazykem, i když jazykové úpravě autor měl věnovat ještě trochu více péče: v textu jsou místy jazykové chyby (za všechny: nechť se autor podívá na význam slova "zugreifen") a vyslovené překlepy. Autor se nevyvaroval ani jednoho rozšířeného nedostatku

kvalifikačních prací: přehled literatury je jen výčtem titulů bez ambice zachytit závěry jejich autorů z hlediska tématu a pracovní hypotézy předložené práce

Přes zmíněné nedostatky bakalářská práce Tomáše Fridricha splňuje nároky kladené na kvalifikační, proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuje hodnotit stupněm "velmi dobře".

8.8.2011

prof. PhDr. Jaroslav Kučera, CSc.